

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **M. O.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2010, č. j. JMK 127170/2009, sp. zn.: S-JMK 127170/2009 OSP, o námitce podjatosti,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Zuzana Bystřická a JUDr. Eva Lukotková **n e j s o u** vyloučeny z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 28/2010.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru správního ze dne 4. 2. 2010, č. j. JMK 127170/2009, sp. zn. S-JMK 127170/2009 OSP, a platebního výměru Městského úřadu Vyškov, odboru místního hospodářství, ze dne 10. 8. 2009, č. j. 220/019198/09/Zah, o vyměření místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

V průběhu jednání Krajského soudu v Brně dne 31. 3. 2014 žalobce namítl podjatost soudkyně JUDr. Zuzany Bystřické a JUDr. Evy Lukotkové, které jsou členky senátu rozhodujícího o jeho žalobě. Důvod podjatosti spatřuje v tom, že tyto soudkyně již v dané věci o jeho žalobě rozhodovaly jako členky senátu, jehož rozsudek ze dne 31. 1. 2012, č. j. 29 A 28/2010 - 71, byl zrušen Nejvyšším správním soudem pro zásadní nezákonnosti. Vzhledem k tomu, že ve zrušeném rozsudku byl vysloven nesprávný právní názor, žalobce se obává toho, že tento názor budou nadále obhajovat i v dalším řízení, neboť není v jejich zájmu prosazovat spravedlnost, a tím budou porušovat i zásadní principy demokratického právního řádu.

Předsedkyně senátu JUDr. Zuzana Bystřická se k námitce podjatosti vyjádřila tak, že k žalobci ani k předmětu řízení nemá žádný osobní poměr a není nijak zainteresována na výsledku řízení. Při prvním rozhodování se na projednávání věci podílela jako členka senátu a nyní v souladu s rozvrhem práce jako předsedkyně senátu. Soudkyně JUDr. Eva Lukotková ve vyjádření k námitce podjatosti rovněž uvedla, že nemá žádný poměr k uvedené věci ani k žalobci a není osobně zainteresována na výsledku řízení.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci tehdy, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod

pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podle ust. § 8 odst. 5 s. ř. s. účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námítky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nejen na skutečně prokázané podjatosti, ale i tehdy, lze-li mít pochybnost i o jeho nepodjatosti. Při posuzování této otázky je tedy třeba posuzovat, zda s ohledem na okolnosti případu lze mít za to, že by soudce mohl být podjatý (viz náleží Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, publ. pod N 127/6 SbNU 429). K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může v zásadě dojít teprve tehdy, je-li evidentní, že jeho vztah k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci nebo schopen nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, publ. pod N 98/23 SbNU 11). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ust. § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odňata příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

Žalobce v uplatněné námitce uvedl jako důvod podjatosti soudkyně JUDr. Zuzany Bystřické a JUDr. Evy Lukotkové pouze to, že tyto soudkyně již rozhodovaly v dané věci a ve vydaném rozsudku, následně zrušeném Nejvyšším správním soudem, vyslovily nesprávný právní názor.

Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na výsledku projednávané věci. Tak je tomu v případě, kdy by soudce byl sám účastníkem řízení, nebo v případě, že by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen na svých právech, např. kdyby jinak mohl být osobou zúčastněnou na řízení. Vyloučen je také soudce, který získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání, např. jako svědek vnímal skutečnosti, které jsou předmětem dokazování. Shodně to platí i tehdy, má-li soudce k účastníkům řízení, případně k jejich zástupcům, příbuzenský, přátelský nebo zjevně nepřátelský vztah, příp. vztah ekonomické závislosti (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 1999, sp. zn. 2 Cdon 828/96, publ. v Soudní judikatura 3/2000, str. 113; shodně Bureš, J., Drápal, L., Mazanec, M., Občanský soudní řád - Komentář, 5. vydání, str. 56). Pokud jde o vztah zjevně nepřátelský, touto otázkou se zabýval Ústavní soud např. v náleží ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, když uvedl, že v daném případě šlo o takový konflikt mezi rozhodující soudkyní a zástupkyní navrhovatelky, který svou povahou a intenzitou (označení rozhodnutí soudkyně za „právní zmetek“ a následná

pokračování

soudní dohra) je nepochybně dostatečným důvodem k tomu, aby v zájmu soudkyně samé o věci rozhodovala jiná osoba.

V dané věci podle Nejvyššího správního soudu neexistují žádné pochybnosti o nepodjatosti soudkyň JUDr. Zuzany Bystřické a JUDr. Evy Lukotkové z důvodu jejich poměru k věci, k účastníkům a k jejich zástupcům. Ani z tvrzení žalobce ani z obsahu soudního spisu nevyplývají, byť jen náznaky toho, že by zde existoval vztah soudkyň JUDr. Zuzany Bystřické a JUDr. Evy Lukotkové k dané věci a k účastníkům, který by dosahoval takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou schopny nezávisle a nestranně rozhodovat. Z obsahu spisu také nevyplývá, že by se uvedené soudkyně podílely na projednávání nebo rozhodování předmětné věci u příslušného správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Rozhodování věci v předchozím soudním řízení je třeba chápat nikoli časově, tedy jako jakékoliv řízení před správním soudem, jehož byl žalobce účastníkem a v němž se již uvedené soudkyně podílely na rozhodování, nýbrž instancně (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publ. pod č. 53/2004 Sb. NSS). Vyloučen by byl jen soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u krajského soudu, resp. Městského soudu v Praze, a následně pak v řízení o kasační stížnosti u Nejvyššího správního soudu, příp. naopak.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. nejsou důvodem k vyloučení soudce okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Postup soudce v řízení o projednávané věci a rozhodování v jiných, souvisejících či nesouvisejících, věcech proto nemůže vést k jeho vyloučení, byť by v těchto věcech byl žalobce neúspěšný. Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost. Účastníkův nesouhlas s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při posuzování podjatosti irrelevantní. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí či neústavnosti postupu správního soudu, které se projevuje polemikou s názory soudu a jejich zpochybňováním. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze, ale k tomu slouží opravné prostředky, jsou-li přípustné, nikoliv námitka podjatosti.

Nejvyšší správní soud proto o žalobcově námitce podjatosti vůči soudkyním JUDr. Zuzaně Bystřické a JUDr. Evě Lukotkové rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. dubna 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu